

Anna Willman

KLASY

4-6

OPRACOWANIE

Ania z Zielonego Wzgórza

Lucy Maud Montgomery

SZKOŁA TWÓRCZEGO
CZYTANIA

- ✓ inspiruje
- ✓ poszerza horyzonty
- ✓ porządkuje i utrwala wiedzę

Anna Willman

OPRACOWANIE

*Ania z Zielonego
Wzgórza*

Lucy Maud Montgomery

Przed lekturą

W tym rozdziale znajdziesz informacje i wskazówki, które ułatwią ci interpretację lektury, a być może zainspirują cię do samodzielnego odkrywania jej walorów.

1. Przeczytaj krótki życiorys Lucy Maud Montgomery (s. 6). Przekonasz się, co łączy pisarkę z jej słynną na cały świat powieściową bohaterką – rudowłosą Anią Shirley.

2. Odkryj Wyspę Księcia Edwarda. Znajdź na mapie świata Kanadę i małą Wyspę Księcia Edwarda – najmniejszą prowincję Kanady, leżącą nad Zatoką Świętego Wawrzyńca nad Oceanem Atlantyckim.

Rzuć okiem na mapę Kanady zamieszczoną na tej stronie. Ziemie tworzące dziś terytorium kraju były niegdyś koloniami brytyjskimi. Proces tworzenia się państwa kanadyjskiego zapoczątkowała unia czterech kolonii (Ontario, Quebec, Nowy Brunswik i Nowa Szkocja) w 1867 roku. Wyspa Księcia Edwarda dołączyła do Konfederacji w 1873 roku. Obecna nazwa wyspy funkcjonuje od 1799 roku i upamiętnia księcia Kentu, ojca brytyjskiej królowej Wiktorii.

3. Poznaj epokę Ani. Do dziś oficjalną głową Kanady jest monarcha brytyjski. W czasach Ani była to królowa Wiktorii, a długie czasy jej panowania (63 lata: 1837–1901) nazwano epoką wiktoriańską. Jeśli chcesz, poszukaj informacji o obyczajach w tej epoce, poglądach na wychowanie dzieci, rodzinę i miejsce kobiety w społeczeństwie.

ADRES ANI SHIRLEY

Gdyby ktoś chciał napisać do Ani,
jej dokładny adres wyglądałby tak:

Anne Shirley

Avonlea

Zielone Wzgórze

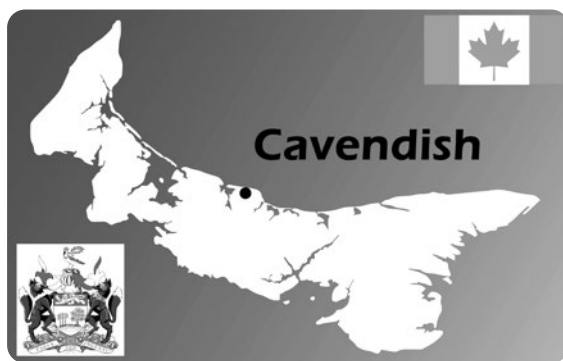
Wyspa Księcia Edwarda

Kanada

Ameryka Północna

Kanada z zaznaczonym podziałem na prowincje

Wyspa Księcia Edwarda. Zaznaczona na mapce miejscowość Cavendish została uwieczniona w powieści jako Avonlea

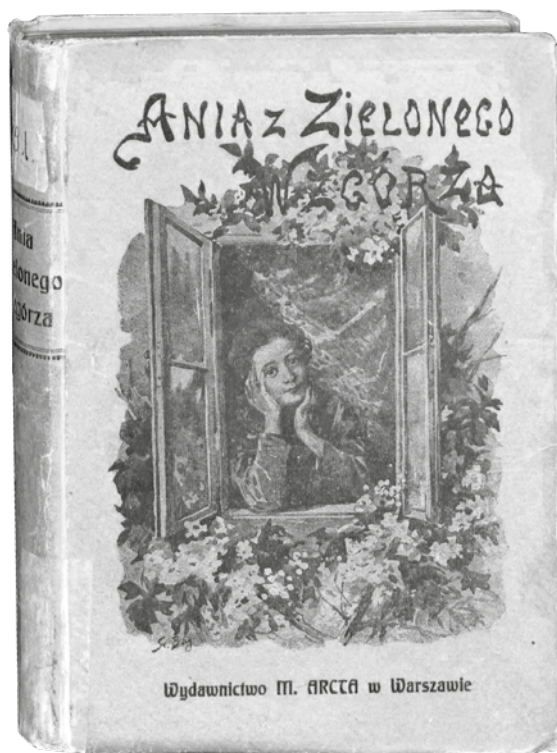
4. Zajrzyj na str. 16 – dowiesz się, kiedy i gdzie rozgrywa się akcja powieści. Z kolei na str. 8 przeczytasz o miejscach, do których autorka powraca we wspomnieniach na kartach swej książki.

5. Sprawdź nazwisko tłumacza w książce, którą czytasz. Poproś kolegów, by zrobili to samo ze swoimi egzemplarzami lektury. Prawdopodobnie okaże się, że w klasie będzie kilka wersji *Ani z Zielonego Wzgórza* – powieść tę z angielskiego na polski przekładało kilkunastu tłumaczy. Pierwszego tłumaczenia dokonała Rozalia Bernsteinowa (1911).

6. Przeczytaj wywiad z tłumaczem (s. 13). Tłumacz to bardzo ważna osoba. To od niego zależy, czy będziesz czytać z przyjemnością, czy męcząc się potwornie. Lucy Maud Montgomery stworzyła własny, niepowtarzalny styl, ale bez doskonałej znajomości języka angielskiego raczej się tego nie dowiemy. I tu do akcji wkracza świetny tłumacz, który, przekładając tekst, musi zadbać nie tylko o to, by wiernie przedstawić wydarzenia, ale także, by oddać charakterystyczny styl pisarza, nastrój utworu, język bohaterów itp.

7. Ania, Andzia, Anne czy Ann? No właśnie... Ogromny z tym kłopot! Bohaterka stworzona przez Lucy Maud Montgomery przedstawia się jako Anne (nie Ann!) Shirley. Koniecznie z „e” na końcu! Taka wersja (francuska) wydaje się jej bardziej wyrafinowana niż pospolita angielska Ann. Autorka pierwszego polskiego tłumaczenia spolszczyła i zdrobniła imię tytułowej postaci, dlatego serca polskich czytelników podbija Ania (nie Anne...). W jej wersji dziewczynka przedstawia się jako Ania (nie Andzia!). Tytuł popularnego netflixowego serialu z 2017 roku – *Ania, nie Anna* – też nie oddaje tego, o co chodziło małej rudowłosej Shirley.

Pierwsza polska tłumaczka *Ani...* dość konsekwentnie spolszczała oryginalne imiona, ale największe „nadużycie” popełniła w przypadku pani Rachel Lynde, którą przechrzcila na Małgorzatę Linde, a w dodatku kazała mieszkać jej w dworku zamiast w typowym farmerskim domu. Z pewnością chodziło jej o to, by czytelnicy poczuli się w świecie Lucy Maud i Ani bardziej swojsko – jak w polskich realiach. W naszym

Okladka polskiego wydania z 1921 roku

Dom kuzynostwa pisarki w Cavendish – pierwowzór Zielonego Wzgórza

tłumaczeniu Rachel to Rachel. Spolszczone imiona otrzymało tylko troje bohaterów: Ania (Anne), Maryla (Marilla) i Mateusz (Matthew).

8. Zielone Wzgórze. Tytuł oryginału brzmi: *Anne of Green Gables*, czyli *Anna z domu o zielonym dachu* (a dokładnie: o zielonym szczycie), a przyczyna jest prozaiczna – dom Maryli i Mateusza miał zielony dach. Ale nazwa Zielone Wzgórze z pierwszego polskiego przekładu wpisała się u nas na stałe na mapę literackich miejsc i szkoda byłoby ją stamtąd wyrzucać. To ładna nazwa, a tytuł *Ania z Zielonego Wzgórza* brzmi chyba lepiej niż *Ania spod Zielonego Dachy* czy *Ania z domu o zielonym dachu* albo nawet *Ania z Zielonej Facjatki*.

9. Ania z Zielonej Facjatki. Kiedy Ania trafia do domu Cuthbertów, zamieszkuje na facjatce, czyli gdzie? Spójrz na zdjęcie powyżej. Facjatka to pokój na poddaszu w części budynku, która wystaje z głównej połaci dachu. Pokój Ani, początkowo dość surowy i skromny (kilka sprzętów) z czasem dzięki jego niezwyklej lokatorce zmienia się w przytulne gniazdko (zob. s. 10).

10. Narysuj mapę Avonlea, zaznaczając na niej wszystkie najważniejsze dla Ani miejsca.

11. Lista marzeń. Ania to chyba najsłynniejsza powieściowa marzycielka. W trakcie lektury sporządzaj listę jej marzeń. Zaznacz te, które się spełniły oraz te, z których bohaterka „wyrosła”.

12. Literackie koleżanki Ani. Poszukaj w literaturze portretów bohaterek, które pod pewnymi względami przypominają Anię, a więc dziewczynek niezwykłych, niepokornych, samotnych, obdarzonych wyobraźnią i nieco zwariowanych. Poniżej kilka odpowiedzi: